

Sygn. akt II CKN 118/97

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Dnia 24 kwietnia 1997 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - C. Żuławska (spraw.)

Sędziowie: SN - G. Filcek

SA - H. Pietrzkowski

Protokolant - G. Banaszewska

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 1997 r.

na rozprawie sprawy z powództwa „B.” - Spółki z o.o. w W.

przeciwko „H.” - Spółce z o.o. w P.

o zapłatę

na skutek kasacji powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 16 października 1996 r., sygn. akt I ACr [...]

- I. uchyła zaskarżony wyrok i zmienia poprzedzający go wyrok Sądu Wojewódzkiego w W., X Wydział Gospodarczy, z dnia 19 czerwca 1996 sygn. XGC [...] w pkt II w części dotyczącej kwoty 12.960 (dwanaście tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt zł) i zasądza tę kwotę od pozwanego na rzecz powoda z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 16.2.1996 do dnia zapłaty, a nadto w pkt IV – w ten sposób, że zasądzone koszty procesu w kwocie 3.936,20 zł (trzy tysiące dziewięćset trzydzieści sześć 20/100 zł) obniża do kwoty 3.800 zł (trzy tysiące osiemset zł).**

- II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.307 zł (dwa tysiące trzysta siedem zł) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym - kwotę 1.300 zł (jeden tysiąc trzysta zł) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**

U Z A S A D N I E N I E

Powodowa Spółka z o.o. „B.” w W. na zamówienie pozwanej Spółki z o.o. „H.” w P. wykonała roboty budowlane. W toku sporu dochodzona przez powódkę należność została ostatecznie sprecyzowana na kwoty: 55.638,90 zł z tytułu umownej waloryzacji należności za roboty wykonane w 1994 r. i kwotę 12.960,00 z tytułu odsetek od zaliczki, jakiej pozwana udzieliła powódce. Pozwana w toku procesu uznała i zapłaciła kwotę 14.140,10 zł, wnosząc o oddalenie powództwa w pozostałej części.

Sąd Wojewódzki zasądził na rzecz powoda kwotę 15.589,46 zł z tytułu waloryzacji robót wykonanych do lipca 1994 r., a nie opłaconych z otrzymanej wcześniej przez powoda zaliczki, umarzając postępowanie co do części zapłaconej w toku procesu, dalej zaś idące powództwo oddalił. Oddalenie to uzasadnione zostało przyjęciem, że należność za roboty wykonywane od stycznia do lipca 1994 r. w większości pokryta została z zaliczki, w tej zatem części nie podlegała waloryzacji.

Powódka wniosła rewizję od oddalenia powództwa, precyzując, że dotyczy ona zasądzenia kwoty 40.049,44 zł.

Sąd Apelacyjny rewizję oddalił, podzielając stanowisko zajęte przez Sąd Wojewódzki.

Od orzeczenia Sądu Apelacyjnego pełnomocnik powoda złożył kasację, opierając ją na pierwszej podstawie kasacyjnej, a w szczególności zarzucając naruszenie art. 481 kc i art. 5 kc. W alternatywnie ujętym wniosku kasacji

powód domagał się wydania orzeczenia reformatoryjnego przez zasądzenie na rzecz powoda kwoty 12.960 zł, lub też uchylenia wyroku w części oddalającej rewizję co do kwoty 12.960 zł i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Kwota 12.960 zł stanowi należność z tytułu skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie przez pozwanego umówionej zaliczki w okresie od 11.10.1993 do dnia zapłaty w dniu 3.11.1993 (daty niesporne).

Rozpoznając sprawę w granicach kasacji, Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art. 481 kc uznać należało za uzasadniony, skoro rzeczywiście, co jest niesporne, miało miejsce opóźnienie o 23 dni - w stosunku do terminu umownego - przekazanie powodowej uzgodnionej zaliczki. Powołany przepis stwarza dla powoda wystarczającą podstawę do naliczenia odsetek, wobec czego odmowa ich zasądzenia przedstawia się, jako naruszenie tego przepisu.

Wiąże się z tym najściślej powołanie w zaskarżonym orzeczeniu art. 5 kc, co oznacza, że Sąd odmówił ochrony prawa powoda do odsetek, uznając, że jego realizacja byłaby sprzeczna z zasadami współżycia społecznego lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa. W tej kwestii również należało zająć stanowisko odmienne. Unormowanie art. 5 kc ma charakter całkowicie wyjątkowy, przełamuje bowiem zasadę, że wszystkie prawa podmiotowe korzystają z ochrony prawnej. Jej odmowa musi być zatem uzasadniona faktem zachodzenia okoliczności rażących i nieakceptowalnych ze względów aksjologicznych ewentualnie teleologicznych, które jednakże w niniejszej sprawie nie występują. Nie można w szczególności przez powołanie art. 5 kc usuwać skutków prowadzenia przez pozwanego, będącego przecież profesjonalistą, swoich spraw w sposób mało staranny i zapobiegliwy. Chodzi tu mianowicie o zaniedbanie odpowiedniej zmiany umowy w miarę zmieniających się warunków co do daty wypłacenia zaliczki i terminu na jej wykorzystanie, a także sposobu, w jaki była wykorzystywana.

Chodzi także o zaniechanie dochodzenia związanej z tym ewentualnej odszkodowawczej odpowiedzialności kontraktowej powoda wobec pozwanego.

Uwzględniając łącznie koszty procesu poniesione przez obydwie strony oraz stosunek, w jakim kształtowały się one wobec dochodzonego roszczenia, Sąd Najwyższy zdecydował na podstawie art. 98 kpc w związku z § 10 ust. 2 pkt 7 Rozp. Min. Sprawiedliwości z 4.6.1992 w sprawie opłat za czynności adwokackie w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości - Dz.U. Nr 48, poz. 220) skorygować orzeczenie Sądu Wojewódzkiego o kosztach procesu w sposób, wskazany w sentencji, a ponadto postanowił o kosztach postępowania kasacyjnego.

aw

jb